

סיכום הוועדה לקיימות ואיכות הסביבה מיום 2.7.2020

משתתפים :

רן יקיר – יו"ר הוועדה
אמיר כוכבי – ראש העירייה
יעל עבוד ברזילי – סגנית ומ"מ ראש העירייה
מאיר חלואני – סגן ראש העירייה
נאור שירי – סגן ראש העירייה
נדב דואני – חבר מועצה ויו"ר תאגיד המים
רינה שבתאי – חברת מועצה
רפי בן מרדכי – חבר מועצה

ורדית סגל מור
שאול מוהל
ענת מעיין
שלומית ברקוביץ'
רוברטו צימרמן
יובי מתתיהו – מנהל אגף שפ"ע
עידו רובינשטיין – אגף שפ"ע
שלום צארום – עמותת "אזרחים למען אוויר נקי"
יניב גרין – המשטרה הירוקה במשרג להגנת הסביבה
בוריס – יחידת האכיפה של רט"ג
צביה משגב
חגית שקד
אורן תבור – מנהל היחידה האיזורית לאיכות הסביבה
מיכל פוקס
אפרת סלטון
יעקב שוויצקי
תמי פולק
ליאת לוי
מיקי הוז
ברק גולדנברג
ברק יעקב

משתתפים בזום :

יו"ר הוועדה וחבר המועצה רן יקיר מציג את הנושאים שעל סדר היום :

- טיפול במפגעי ריח הקשורים למט"ש
- טיפול בקמיני עץ מזהמים
- שריפות פיראטיות

עדכונים מאת יו"ר הוועדה מר רן יקיר :

העירייה עומדת להתחיל בפרויקט המאפשר השאלת כלים רב פעמיים לאירועים קהילתיים ומשפחתיים קטנים. מטרת הפרויקט ליצור מודעות לנושא צמצום שימוש בכלים חד"פ ולהקל על ההימנעות משימוש כזה. כרגע מדובר על כ- 300 סטים של כלי מלמין וסכו"ם ממתכת שיושאלו בחינם לתושבי העיר תמורת פיקדון. בקרוב ימצא מקום לאחסון הכלים וימונה גורם אחראי בעירייה שיטפל בכל נושא השאלת הכלים. הפרויקט יושק בקרוב.

קמיני עץ מזהמים

בנושא מניעת זיהום אוויר מקמיני עץ נמשך תהליך על בסיס חוק העזר העירוני הקיים. גובשה מדיניות אכיפה שתוצג בקרוב לציבור ותופעל לפני החורף במטרה לצמצם את נזקי זיהום האוויר בחורף הקרוב.

המחלקה המשפטית בודקת אפשרויות לשינוי חוק העזר או כתיבת חוק עזר חדש להגבלה או איסור השימוש בקמינים המוסקים בעץ. במח' הנדסה – עובדים בימים אלה על שינוי ההנחיות המרחביות כך שתיאסר בניית/התקנת קמינים חדשים המוסקים בעץ.

שלוש צארום - כיצד ניתן לאכוף ללא מדדים? אין מדדים מדויקים אבל מתקבלות פניות במוקד על מפגעי ריח.

טיפול במפגעי ריח הקשורים למט"ש

את הנושא מציג יו"ר דירקטוריון תאגיד מי הוד השרון וחבר המועצה מר נדב דואני המשמש בתפקידו זה בהתנדבות. **נדב דואני** פתח בהבהרה שהעירייה ותאגיד המים אינם מתכחשים לבעיית הריחות הנובעים מפעילות המט"ש. נדב דיווח על ישיבת עבודה בנושא המט"ש, שהתקיימה מוקדם יותר באותו היום, בהשתתפות נציגי הוד השרון עם הנציגים מעיריית כפר סבא, ראש העירייה מנהלים ואנשי מקצוע. בפגישה נידונו הצעדים הנדרשים לצמצום בעיית הריחות. חלק מהצעדים דורשים את שיתוף הפעולה של כפר סבא, מכיוון שהמט"ש נמצא ברובו בבעלותה, ומכיוון שהצינור הראשי מכפר סבא למט"ש, אליו מתחבר גם הקו ממזרח הוד השרון, עובר בשטחה. אנחנו מנסים למצוא פתרונות לצמצם את תופעת הריחות מהמט"ש. כרשות, האחריות היא שלנו. אנחנו נעשה את המקסימום כדי לטפל בסוגיה.

הנחת העבודה הנוכחית, המבוססת על בדיקות טכניות שנעשו, היא שבעיית הריחות נובעת בעיקרה ממערכת הולכת השפכים המובילה למט"ש, בגלל תכנון לקוי של הקו הראשי עוד מימי הראשונים. במט"ש נוצרת ספיקת יתר על מערכת ההולכה, ועקב כך נפלט הגז המסריח לאוויר. כל סוגיית הריח מהמט"ש צריכה להתנהל אצלנו, אנחנו צריכים לקבוע ולקבל החלטות כיצד לטפל בבעיה, כיום בפועל השליטה נמצאת בכפ"ס.

כשלב ראשון לניטור הריחות יעשה סקר ריחות בכל רחבי העיר, מהנדס התאגיד המליץ על חברה מומחית (DHVMED) שתבצע מיפוי מלא בעיר בעניין הריחות.

רוברטו צימרמן מהנדס סביבה ושפכים – טוען שמטרת סקר הריחות היא "למהול" את הריחות מהמט"ש בריחות אחרים וכך להביא להפחתה בעוצמת הריח מהמט"ש.

נדב דואני – אנחנו רוצים למצוא את מקור הבעיה ולקדם צעדים לפתירתה.

רן יקיר – נעשתה תוכנית בשיתוף עם עיריית כפ"ס כדי לפתור את בעיית המט"ש. תאגיד המים של הוד השרון מקדם את הנושא מול עיריית כפ"ס. לכל פעולה ישנן משמעויות שלוקחות ואורכות זמן.

נדב דואני – לצורך הפעולה ימונה גורם ייעודי שינהל את הפרויקט טיפול בריחות המט"ש. מוצע תהליך לפתרון הבעיה בארבעה שלבים:

בטווח המיידי תבוצע שטיפת הקו הראשי לכל אורכו (מכפר סבא מזרח למט"ש בהוד השרון).

בטווח הקצר הצבת תחנות ניטרול ריחות במערכת הולכת השפכים.

בטווח בינוני-ארוך - יוקם צינור ראשי חדש שיוצב במזרח הוד השרון ויתחבר ישירות למט"ש. בשל הפרשי גבהים, תידרש מערכת שאיבה בכניסה למט"ש

בטווח הארוך – קיימת תכנית שנמצאת בדיונים במנהל התכנון הארצי להעתקת המט"ש למקום אחר שלא יהווה מפגע ריח בקרבת מגורים.

העבודה על כל ארבעת הפתרונות מתבצעת במקביל, נדב דואני קורא לנציגי התושבים להיפגש עימו ועם מהנדס התאגיד בתאגיד המים, ללמוד מן הניסיון של התושבים (חוכמת המונים) ומצד שני ללבן פתרונות אפשריים אחרים ולהציע הצעות לפתרון הבעיה בנוסף לשלבים: שטיפה, סינון, קו מקביל והעתקה.

סוכם כי התאגיד ייפגש עם נציגי הוועד כדי לשתף אותם בנתונים המקצועיים, וכי יאורגן סיור במט"ש, בו ישתתף גם המהנדס רוברטו צימרמן.

נדב דואני מציע להפיץ קול קורא שיקרא לתושבים להציף פתרונות נוספים, מה שיהיה ישים יאומץ.

נציגי הוועד למען אוויר נקי ציינו כי הם למודי נסיון, ומטילים ספק בהנחת העבודה של מקורות מוקדי הריח.

דברי רוה"ע מר אמיר כוכבי –

ראש העירייה מר אמיר כוכבי עידכן בנוגע למכון טיהור השפכים, אנחנו נמצאים בנקודה שמושפעת מכמה גורמים, נעשו במט"ש שינויים פרסונאליים וגורם שמטפל בנושא באופן יומי. התקיימו ישיבות עם היחידה הסביבתית ועם פלגי השרון, כמו כן עדכן שחברת החשמל מקימה קו מתח חדש למט"ש, כיוון שבעיות בקו המתח הקיים נמצאו כגורמות אף הן לתקלות בפעולת ניטרול הריחות במבנה המכון עצמו.

הכוונה לבדוק איך אפשר להתקדם נכון יותר למציאת הפתרון לריחות. לא לכל התהליכים יש תאריכי יעד כי לא הכל תלוי בנו, ישנם גורמים נוספים שמשפיעים על אורך התהליך.

התאגיד יכול להוציא על בסיס חודשי עדכון על התפתחות בתהליך. כיום יש לנו בעיית שליטה על המט"ש, כפי"ס היא בעלת יכולת השליטה הגדולה יותר במט"ש, כשיש בעייה במט"ש אנחנו כלל לא מעודכנים.

סקר הריחות – קידום סקר ריחות מקיף ואובייקטיבי. ישנם בעיר לא מעט מפגעים קרובים ורחוקים כדי לטפל בהם וצריך לאתר אותם. על מנת לטפל במפגעים נקודתית נבחרה חברה **DHVMED** שהומלצה גם ע"י "ועד הפעולה למען אויר נקי". החברה נדרשת להביא תוצר. דרך פניה אל התושבים בעניין מפגעי הריחות ניתן יהיה להכין תמונת מצב מלאה וליצור תמונה חדשה בניסיון לפתור את הבעיה.

חגית נציגת ועד הפעולה למען אויר נקי בהוד השרון הציעה תהליך שיאריך שלושה חודשים על מנת שניתן יהיה לעקוב ולדווח אחר התקדמות הפרויקט.
שלוש צארום – מעמותת האזרחים למען אוויר נקי – הבעיה המרכזית היא שהמט"ש מנוהל ע"י גורמים שפחות מתעניינים בבעיה ומציאת הפתרון. סקר הריחות אינו יכול להחליף את סקר ההמונים.
חבר המועצה **רפי בן מרדכי** מציע לשכור גוף חיצוני שייבדוק את פעילות המט"ש בהקשר של פליטת ריחות.

לדברי נציגי הוועד, הם אינם מקבלים מידע מספק מצד העירייה על התקדמות התהליך.
נציגי הוועד אמרו, לצד הביקורת, כי הם מודים לראש העירייה על פעולותיו בנושא זה וציינו כי הם רואים בכך תחילתו של שינוי חיובי.

שריפות פיראטיות:

שלוש צארום מצג מצגת העוסקת בשרפות הפירטיות שמתקיימות כמעט מידי יום סביב ובתוך האזור הגיאוגרפי שלנו.

בדיון שהתפתח לאחר הצגת המצגת השתתפו נציגי עמותת "אזרחים למען אוויר נקי", היחידה האזורית לאיכות הסביבה, מנהל מחוז מרכז במשטרה הירוקה במשרד להגנת הסביבה וראש יחידת האכיפה החדשה ברשות הטבע והגנים.

המשתתפים בדיון הציגו תמונה מצערת שהומחשה בצילומים רבים, לפיה מובערת מדי יום עשרות שריפות לא חוקיות של פסולת ממזרח לעיר, באזור המשולש הדרומי ומעבר לקו הירוק בערים כמו קלקיליה, גילגוליה, טייבה וכפאר קאסם. הפסולת היא מסוגים שונים - פסולת ביתית, תעשייתית, חקלאית, פסולת בניין ועוד.

המוטיבציה ליצירת המשרפות הפיראטיות ולשימוש בהן היא לרוב כלכלית. גם אם האגרות שולמו כדן, המשאיות בסופו של דבר כדי לא לשלם אגרת הטמנה פורקות את הפסולת באזורים שהוזכרו ואז גורמים בשטח שורפים אותם, נראה שמדובר בגורמים עבריינים שרשויות האכיפה כיום לא מסוגלות להשתלט עליהם.
השריפות הבלתי חוקיות פולטות לאוויר כמויות גדולות של חומרים מזהמים הגורמים לבעיות נשימה, תחלואה בסרטן, זיהום נחלים ומי תהום ויצירת ריחות חריפים קשים לנשימה.

גופי האכיפה לא ערוכים כראוי לטיפול בבעיית השריפות, מבחינת תקציבים, כוח אדם, סמכויות ותשתית חוקית. סמכויות שונות נמצאות במשרדים ממשלתיים שונים, ובמנהל האזרחי בשטחי יו"ש, ולא מתקיים שיתוף פעולה בין-משרדי שיכול לאכוף את הסמכויות בצורה מתואמת לפתרון הבעיה. רק בשנה האחרונה הוקמה יחידה לאכיפה, אך היא קטנה מדי ולא מסוגלת לטפל בכל העבירות בשטח.

עלתה הצעה לפעול להקמת בית דין ייעודי בדומה לבית הדין לענייני משפחה, שיתרום דרך ניהול משפטים בנושא לשיפור איכות הסביבה.

יוסי מתתיהו – מנהל אגף שפ"ע:

בהוד השרון כיום ישנם 2 פקחים בתחום איכות הסביבה. בסוף השנה אנחנו עתידים להוציא עוד 2 פקחים לקורס פיקוח על איכות הסביבה.

כחלק מהשלבים לקבלת טופס 4 למבנים יחייב את הפונה להחתים את מח' איכות הסביבה אשר תבדוק את האתר מההיבט של איכות הסביבה לפני מתן טופס 4.

כאשר הסתיים הדיון שכלל את נציגי העמותה והגופים המקצועיים, הועדה החליטה לקרוא לוועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת הנוכחית לאמץ את עיקרי ההמלצות של הוועדה שמונתה ופעלה בכנסת ה-20 בראשותה של ח"כ **יעל גרמן** שהציגה מסמך מקצועי מקיף ביותר.

אימוץ המלצות אלה יאפשר שיפור ביכולות האכיפה ושיתוף פעולה בין כלל הגורמים. יש להקים גוף שיתכלל את הטיפול הרב משרדי כדי לבצע אכיפה יעילה כנגד העבריינים, וכדי לעזור לרשויות להאבק בתופעת השריפות הפיראטיות.

לסיכום :

רן יקיר – מציע שהוועדה תאמץ את ההחלטה הבאה :

הוועדה, לאחר ששמעה את נציגי העמותה והגופים המקצועיים, החליטה לקרוא לוועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת ישראל לאמץ ולהחזיר לתוקף את התקנות בנושא, שאושרו בכנסת ה-20, ויאפשרו שיפור ביכולות האכיפה. כמו כן קוראת הוועדה למשרדי הממשלה ולמנהל האזרחי לשתף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה במיגור תופעת השריפות הפיראטיות.

יש להקים גוף שיתכלל את הטיפול הרב משרדי בנושא כדי לבצע אכיפה יעילה כנגד העבריינים, וכדי לעזור לרשויות להאבק בתופעה בתחומן.

הוועדה אימצה את ההחלטה